

Tăng cường quản lý dạy học thực hành, tích hợp tại Trường Cao đẳng Công nghệ Thanh Hóa

Nguyễn Anh Quyết*, Trần Kim Dung*, Nguyễn Thị Hương**, Trần Anh Tuấn*

*ThS; ** CN. Trường CĐCN Thanh Hóa

Received: 8/2/2024; Accepted: 16/2/2024; Published: 26/2/2024

Abstract: In the field of vocational education, the vocational skills level of learners depends on many factors. In which, teaching practice, integration is a very important factor. But in reality, in the training process, despite trying to change the form, content, method, teaching equipment... but the training of professional skills for learners is still limited. This article outlines the current situation and proposes solutions to enhance integrated and practical teaching management at Thanh Hoa Industrial Vocational College.

Keywords: Practical Teaching, Integrated Teaching, Teaching Management, Vocational College of Industry.

1. Đặt vấn đề

Dạy học thực hành (DHTH), tích hợp có vai trò quan trọng trong hoạt động đào tạo (HĐĐT) của trường Cao đẳng Công nghiệp (CĐCN) Thanh Hóa vì hoạt động này chiếm 60-75% thời gian, khối lượng công việc của Thầy và Trò trong năm học; nó là nền tảng quan trọng để thực hiện thành công mục tiêu giáo dục nghề nghiệp (GDNN), đồng thời quyết định kết quả đào tạo của Nhà trường. Vì vậy, nhiệm vụ trọng tâm của nhà trường là phải dành nhiều thời gian và công sức cho quản lý hoạt động (QLHĐ) DHTH, tích hợp nhằm nâng cao trình độ kỹ năng nghề (KNN) cho người học, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội. Quá trình DHTH, tích hợp ở Trường CĐCN Thanh Hóa trong những năm gần đây đã có những chuyển biến đáng kể, song hiệu quả chưa cao, dẫn đến nhiều hạn chế, bất cập trong quản lý, ảnh hưởng đến chất lượng đào tạo.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng hoạt động DHTH, tích hợp tại trường CĐCN Thanh Hóa

Trường CĐCN Thanh Hóa là đơn vị trực thuộc UBND tỉnh được thành lập vào tháng 08/2021, với chức năng nhiệm vụ tổ chức đào tạo và NCKH trong lĩnh vực GDNN.

Trong những năm qua, nhà trường luôn khuyến khích đội ngũ GV (ĐNGV) nghiên cứu các hình thức giảng dạy TH, tích hợp nhằm tăng cường kỹ năng cho HSSV. Quá trình giảng dạy TH, tích hợp của GV gồm các khâu: Chuẩn bị (đề cương bài giảng, giáo án, đồ dùng phương tiện, thiết bị, vật tư...); Thực hiện giảng trên lớp; KTĐG KQHT của HSSV. Ban

giám hiệu Nhà trường tạo mọi điều kiện tốt nhất để GV thực hiện tốt các khâu trên, đồng thời để QLHĐ DHTH, tích hợp của GV, nhà trường đã xây dựng hệ thống biểu mẫu, sổ sách, tổ chức quá trình dạy học: Kế hoạch đào tạo từng khoá học theo từng QLDH; tiến độ giảng dạy trong năm học của từng lớp; kế hoạch GV; kế hoạch giảng dạy và các hoạt động khác của GV; kế hoạch sử dụng các trang TBDH; lịch giảng dạy môn học/mô đun: Nội dung chương trình; thời gian thực hiện các công tác chuẩn bị cho giảng dạy; giáo án thực hành, giáo án tích hợp; sổ tay GV, phiếu thực hành, luyện tập.

ĐNGV dạy TH, tích hợp đạt chuẩn về trình độ theo tiêu chuẩn nhà giáo dạy trình độ Cao đẳng, hầu hết được đào tạo tại các trường ĐHSP kỹ thuật hoặc ĐH kỹ thuật có năng lực, nhiệt tình có trách nhiệm với công việc được giao. Nhà trường có quy định trước khi lên lớp tất cả GV phải có đầy đủ đề cương bài giảng, giáo án đã được khoa ký duyệt. Ngoài ra GV phải chuẩn bị phương tiện, mô hình học cụ, đồ dùng vật tư, TBDH phù hợp. Lãnh đạo khoa thường xuyên tiến hành việc kiểm tra thực hiện các quy định về công tác chuẩn bị giảng dạy của GV. Mặt khác mỗi học kỳ bộ phận thanh tra của Nhà trường tiến hành kiểm tra đột xuất các khoa xem xét, đánh giá cụ thể về số lượng, chất lượng giáo án, đề cương bài giảng của từng GV.

Trường khoa căn cứ khả năng chuyên môn, giờ lên lớp định mức của từng GV tiến hành phân công giảng dạy cho phù hợp. Phòng Đào tạo và công tác HSSV căn cứ phân công của khoa, điều kiện của xưởng TH, TH để xếp thời khoá biểu. GV căn cứ

thời khoá biểu chính thức xây dựng lịch giảng dạy và có trách nhiệm đảm bảo tiến độ, thời lượng, chất lượng giờ giảng đúng chương trình môn học/mô đun đã được duyệt. Nội dung giảng dạy được quy định chi tiết trong chương trình môn học/mô đun do khoa chuyên môn ban hành và được hiệu trưởng duyệt. PPDH TH, tích hợp thường được các GV sử dụng. Trang thiết bị DHTH, tích hợp được đầu tư từ nhiều nguồn vốn, đa dạng về số lượng, chủng loại, các tiêu chuẩn kỹ thuật hiện đại đáp ứng yêu cầu đào tạo. Hệ thống giáo trình tài liệu phục vụ học tập và giảng dạy TH, TH tương đối đầy đủ.

Đề quản lý tốt hoạt động học TH, tích hợp. Nhà trường chú trọng quản lý hành chính và quản lý kết quả thực hành, luyện tập thông qua sản phẩm làm ra của HSSV.

2.2. Các giải pháp quản lý DHTH, tích hợp tại trường CĐCN Thanh Hóa

2.2.1. Đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ CBQL và GV

Đối với CBQL ngoài việc bồi dưỡng các kỹ năng quản lý như kỹ năng lập kế hoạch, kỹ năng tổ chức thực hiện, kỹ năng KTĐG cần tập trung bồi dưỡng các kỹ năng QLDH đặc biệt là DHTH, tích hợp.

Đối với GV cần tập trung đào tạo GV nông cốt đạt trình độ thạc sỹ, đào tạo đạt chuẩn cho toàn bộ GV dạy TH, tích hợp có trình độ đại học. Cử GV đi bồi dưỡng và tập huấn KNN. Bên cạnh đó chú trọng bồi dưỡng các PP DHTH, PP dạy học tích hợp, PP KTĐG KQHT của người học; kỹ năng tin học, ngoại ngữ.

2.2.2. Tăng cường QLHD dạy TH, TH của GV

Tăng cường quản lý công tác chuẩn bị hồ sơ giáo án: GV trước khi lên lớp GV cần chuẩn bị giáo án, đề cương bài giảng, phiếu thực hành luyện tập. Nhà trường cần xây dựng và ban hành các quy định, quy chế về những nội dung trên, tổ chức tập huấn cho GV về việc chuẩn bị hồ sơ giáo án, biên soạn đề cương bài giảng.

Tăng cường quản lý nội dung giảng dạy: Nhà trường cần chỉ đạo cải tiến đổi mới nội dung chương trình cụ thể, sâu sát; các khoa phải tổ chức hội thảo, đề ra lịch trình, thống kê danh mục cần đổi mới theo hướng tăng kiến thức, kỹ năng thực tế, bài tập thực hành. Giao cho những GV có năng lực, có trình độ phụ trách từng vấn đề sau đó báo cáo trước khoa để mọi người cùng góp ý, thống nhất; tổ chức cho GV đi thực tế nghiên cứu những vấn đề mới trong sản xuất, kinh doanh.

Nhà trường quán triệt việc đổi mới PPGD TH,

tích hợp trong toàn thể GV, CBQL coi đây là công việc quan trọng có ý nghĩa sống còn đối với sự nghiệp đào tạo. Tổ chức hội nghị bàn về đổi mới PPGD, mời chuyên gia về dạy mẫu để toàn trường rút kinh nghiệm và học tập đặc biệt là các PP dạy thực hành, tích hợp. Tổ chức hội thảo thống nhất PP dạy các bài thực hành, bài tích hợp như mẫu các dạng bài thực hành gia công chế tạo, các bài thực hành tháo lắp, các bài thực hành sửa chữa, các bài thực hành đo kiểm... để GV tham khảo.

Hàng năm tổ chức KTĐG sát hạch trình độ GV, với GV dạy TH, tích hợp cần kiểm tra KNN đạt trình độ bậc 3 trở lên mới phân công giảng dạy; Ứng dụng CNTT trong DHTH, tích hợp: đó là khi hướng dẫn ban đầu hoặc hướng dẫn quy trình làm sản phẩm GV sử dụng các phần mềm mô phỏng quá trình thực hành, ứng các phần mềm về xử lý hình ảnh và âm thanh để đưa vào bài giảng. Khi hướng dẫn trực tiếp nhất thiết GV phải làm mẫu để HSSV quan sát làm cho quá trình nhận thức trở nên dễ dàng hơn.

Tăng cường quản lý công tác giáo vụ: nhà trường tổ chức tập huấn và giao nhiệm vụ cho khoa chuyên môn định kỳ cũng như đột xuất kiểm tra công tác ghi chép hồ sơ, sổ sách, biểu mẫu.

2.2.3 Tăng cường QLHD học TH, tích hợp của HSSV

Nhà trường cần biên soạn lại quy chế quản lý HSSV trong đó chú trọng các nội dung chính: nội quy khi đi học thực hành, tích hợp; đánh giá kết quả rèn luyện đạo đức HSSV; các hình thức khen thưởng và kỷ luật HSSV.

Nhà trường tổ chức cho các khoa xây dựng, thiết kế hệ thống các bài thực hành cơ bản, với mục tiêu hình thành kỹ năng cơ bản cho từng môn học/mô đun sao cho phù hợp chương trình đào tạo, phù hợp thiết bị đào tạo. Các bài thực hành cơ bản xây dựng trên cơ sở tận thu bán sản phẩm, chứ không bán phế liệu, việc có hệ thống các bài thực hành cơ bản có nhiều lợi ích từ việc viết đề cương bài giảng, cung ứng vật tư thực hành, luyện tập.

Nhà trường phải tăng cường liên hệ với các DN nhận hàng gia công để HSSV thực hành sản xuất các chi tiết gia công, trước áp lực về độ chính xác của sản phẩm làm cho người thầy phải tăng cường quản lý, kiểm tra giám sát HSSV. Tổ chức đưa HSSV đi tham quan, trải nghiệm tại các DN thông qua đó HSSV được làm quen với môi trường sản xuất, làm quen với thiết bị và công nghệ mới do đó vừa tăng cường quản lý vừa nâng cao được kết quả đào tạo.

Tổ chức hội thi tay nghề hàng năm cho HSSV,

tổ chức thi tay nghề hàng năm sẽ có nhiều tác dụng: Kiểm tra lại KQHT của HSSV, kiểm tra kết quả giảng dạy của GV, trong quá trình chuẩn bị hội thi HSSV được tập huấn, bồi dưỡng lựa chọn, từ đó tạo ra không khí học tập thoải mái sôi nổi góp phần tăng cường quản lý học tập cho HSSV.

2.2.4. Tăng cường đầu tư và quản lý CSVC, trang TBĐH

Hàng năm thông qua kiểm tra 6 tháng đầu năm và cuối năm Nhà trường cần có sự đánh giá, phân loại chất lượng các trang thiết bị để có biện pháp đầu tư, nâng cấp, tu sửa phục vụ dạy học. Nâng cấp hệ thống giảng đường, phòng học chuyên môn, xưởng thực hành đủ tiêu chuẩn về chất lượng, trang thiết bị phục vụ giảng dạy theo quy định. Chú trọng mua sắm các loại trang thiết bị tiên tiến hiện đại. Phát động phong trào tự làm đồ dùng dạy học, hình thành thói quen sử dụng đồ dùng thiết bị để đổi mới PPGD.

Đầu tư xây mới trung tâm thư viện: Để nâng cao chất lượng giảng dạy TH, TH thì việc củng cố và nâng cấp thư viện là một việc làm cần thiết. Cần trang bị bổ sung thêm sách tham khảo, giáo trình, các loại sách KHKT khác.

2.2.5. Tăng cường công tác KTĐG quá trình dạy học

XDKH kiểm tra chuyên môn từng đợt, từng học kỳ và năm học. Cần xác định rõ mục đích, yêu cầu, nội dung PP và hình thức kiểm tra. Kiểm tra những đối tượng nào và thời gian kiểm tra để mọi người biết và thực hiện. Kiểm tra sự chỉ đạo của khoa về đổi mới PPDH, PP đánh giá, cho điểm HSSV theo quy định. Tăng cường dự giờ để kiểm tra.

Xây dựng chuẩn chuẩn kỹ năng nghề (KNN) cho tất cả các QLDH, cụ thể chi tiết cho các cấp độ đào tạo. Để làm được việc này yêu cầu các khoa tổ chức xây dựng chuẩn KNN dưới dạng các đề tài khoa học giao cho GV có kinh nghiệm làm chủ đề tài, tham khảo ý kiến các chuyên gia, người sử dụng lao động, thợ bậc cao. Sau khi đề tài được phê duyệt áp dụng chuẩn KNN để biên soạn lại nội dung chương trình chi tiết các môn học/mô đun cho thống nhất và đồng bộ. Sau đó tiến tới xây dựng chuẩn kiểm tra đánh giá. Bộ chuẩn KTĐG là tập hợp các kỹ năng cơ bản nhất mà người học cần được trang bị để đáp ứng yêu cầu của cấp độ đào tạo

Thành lập bộ phận chuyên trách KTĐG, sát hạch trình độ của HSSV. Bộ phận này tách rời, hoạt động độc lập và song song với quá trình đào tạo. Bộ phận KTĐG có nhiệm vụ đánh giá trình độ KNN của HSSV ở các khâu kỹ năng cần đạt được của các môn học/

mô đun; đánh giá, sát hạch trình độ KNN của HSSV để cấp văn bằng, chứng chỉ tùy theo cấp độ đào tạo.

2.2.6. Tăng cường liên kết đào tạo với DN

Tăng cường mối liên kết với các DN trong đào tạo, Nhà trường cần tổ chức liên kết đào tạo ở mức độ kết hợp có giới hạn. Các hoạt động phối hợp giữa Nhà trường và các DN được thể hiện: Khi xây dựng kế hoạch đào tạo, chương trình chi tiết có sự phối hợp với DN để điều chỉnh nội dung thực hành cho hợp lý. Trong quá trình đào tạo, phần lý thuyết cơ sở, lý thuyết chuyên ngành HSSV được học tại trường. Phần thực hành cơ bản học tại xưởng của nhà trường, thực hành chuyên sâu được học tập tại các DN hoặc có thể dạy học tích hợp lý thuyết và thực hành tại DN; Khi thi tốt nghiệp, phần lý thuyết do Nhà trường tổ chức, phần thực hành có sự kết hợp giữa hai bên và tổ chức tại DN; HSSV sau khi tốt nghiệp sẽ được lựa chọn làm việc tại DN.

3. Kết luận

Nâng cao kỹ năng thực hành và năng lực thực hiện cho người học được coi là một mục tiêu và yêu cầu quan trọng cần thiết, là yếu tố cốt lõi trong việc nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực. Chất lượng GDNN chỉ có được khi các khâu trong hoạt động quản lý DHTH, tích hợp được thực hiện tốt. Hoạt động DHTH tích hợp có những đặc thù riêng đòi hỏi hoạt động quản lý cũng phải có sự tương thích hợp lý. Bài viết đã phân tích thực trạng và đề xuất các giải pháp tăng cường hoạt động giảng dạy thực hành tích hợp. Các giải pháp được đề xuất đều là những nội dung cơ bản vừa đảm bảo tính kế thừa và phát triển lại vừa có tính khả thi khi được áp dụng vào thực tiễn DHTH, tích hợp tại trường CĐCN Thanh Hóa.

Tài liệu tham khảo

[1]. Nguyễn Thanh Hà (2007), “Chất lượng và các điều kiện đảm bảo chất lượng dạy các môn học thực hành chuyên môn nghề”, Tạp chí Giáo dục.

[2]. Cao Danh Chính (2008), “Một số biện pháp tổ chức luyện tập KNN theo hướng cá biệt”, Tạp chí Giáo dục.

[3]. Vũ Minh Hùng (2008), “Dạy thực hành nghề theo nhóm góp phần nâng cao chất lượng giáo dục nghề nghiệp”, Tạp chí Giáo dục.

[4]. Nguyễn Việt Sự (2005), Giáo dục nghề nghiệp những vấn đề và giải pháp, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

[5]. Trần Khánh Đức (2003), Giáo dục kỹ thuật nghề nghiệp và phát triển nguồn nhân lực. NXB Giáo dục. Hà Nội